

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/293/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6317206825
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Šabla
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6317206825.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Šablu a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Dušana Ďuriana ako členov senátu, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: I. Y., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom I. XXXX/XX, XXX XX H. - I., v konaní o zaplatenie 738,79 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 2Csp/164/2017 - 246 zo dňa 21. septembra 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 738,29 Eur spolu s úrokom vo výške 28% ročne z tejto sumy od 27. 07. 2017 do zaplatenia titulom nepovoleného prečerpania prostriedkov na účte (prekročenia) (I. výrok) a nepriznal žalovanému náhradu trov konania (II. výrok).

2. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalobca uzatvoril so žalovaným dňa 29. 01. 2007 na dobu neurčitú zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, na základe ktorej zriadil a viedol pre žalovaného bežný účet (ďalej aj „zmluva o bežnom účte“). Podľa článku VI. bodu 4 zmluvy za poskytovanie produktov/služieb je banka oprávnená zúčtovať si poplatky podľa sadzobníka poplatkov a všetky účtovať na ľarchu účtu zriadeného na základe zmluvy. Podľa článku VII. bodu 2 zmluvy majiteľ účtu vyhlásil, že sa pred podpisom zmluvy s týmito Obchodnými podmienkami oboznámil, sú súčasťou zmluvy a zaväzuje sa ich dodržiavať. Podľa článku VII. bodu 5 zmluvy majiteľ účtu vyhlásil, že pri uzatváraní zmluvy mu banka poskytla informácie podľa § 37 ods. 2 zákona o bankách v platnom znení, a že obdržal písomnú informáciu o poplatkoch súvisiacich s príslušnou zmluvou, ktorá tvorí súčasť príslušnej zmluvy.

3. Dňa 19. 09. 2012 sporové strany uzavreli zmluvu o povolenom prečerpaní na účte, na základe ktorej banka zriadila žalovanému na účte číslo: XXXXXXXXXXX/XXXX povolené prečerpanie do výšky limitu 180,- Eur s dojednanou variabilnou úrokovou sadzbou 16,9 % ročne v súlade so Všeobecnými obchodnými podmienkami Prima banky Slovensko a.s., ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Podľa bodu 2. zmluvy je banka oprávnená zúčtovať si na ľarchu účtu, resp. na ľarchu akéhokoľvek účtu klienta vedeného v banke, poplatok za zriadenie/zmenu/prehodnotenie limitu povoleného prečerpania vo výške uvedenej v sadzobníku poplatkov žalobcu v platnom znení, ktorý je banka oprávnená meniť za podmienok stanovených vo všeobecných obchodných podmienkach. V bode 6. zmluvy klient vyhlásil,

že pred uzatvorením zmluvy prevzal formulár „Európske informácie o spotrebiteľskom úvere týkajúce sa povolených prečerpaní.“

4. Z predloženého formuláru „Európske informácie o spotrebiteľskom úvere týkajúce sa povolených prečerpaní“ vyplýva, že spotrebiteľský úver bol poskytnutý pri variabilnej úrokovej sadzbe 16,9 % s tým, že banka má právo kedykoľvek meniť úrokovú sadzbu počas trvania zmluvného vzťahu. Poplatok za zriadenie/zmenu/prehodnotenie limitu povoleného prečerpania predstavuje 1,5 % z výšky limitu povoleného prečerpania, minimálne 7,- Eur v prípade individuálneho poplatkovania; v prípade existencie balíka služieb je poplatok 0,- Eur. Banka je oprávnená zmeniť výšku poplatkov z dôvodu zmeny obchodnej politiky banky alebo zmeny vývoja/situácie na bankovom a/alebo medzibankovom trhu alebo zmeny všeobecne záväzných právnych predpisov. Peňažné prostriedky čerpané nad výšku limitu povoleného prečerpania sú úročené úrokovou sadzbou 16,9% p.a. a zároveň sankcionované úrokom z omeškania, ktorého výška je 8 % p.a. Žiadosťou zo dňa 21. 11. 2012 žalovaný požiadal žalobcu o navýšenie limitu povoleného prečerpania na sumu 200,- Eur. Následne dňa 20. 02. 2013 požiadal o navýšenie limitu na sumu 230,- Eur.

5. Dňa 28. 03. 2014 sporové strany opätovne uzavreli zmluvu o povolenom prečerpaní na účte, na základe ktorej banka zriadila žalovanému na účte číslo: XXXXXXXXXXX/XXXX povolené prečerpanie do výšky limitu 240,- Eur s dojednanou variabilnou úrokovou sadzbou 19,9 % ročne v súlade so Všeobecnými obchodnými podmienkami Prima banky Slovensko a.s., ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Podľa bodu 2. zmluvy klient sa výrazne upozornil na povinnosť dodržiavať dohodnutú výšku limitu povoleného prečerpania. Prekročenie limitu bude nepovoleným prečerpaním a bude mať za následok vznik povinnosti platiť popri dohodnutom úroku tiež úrok z omeškania z prekročenej časti limitu povoleného prečerpania a prípadne tiež zrušenie limitu, stanovenie okamžitej splatnosti povoleného prečerpania a následné vymáhanie. V bode 6. zmluvy klient vyhlásil, že pred uzatvorením zmluvy prevzal formulár „Európske informácie o spotrebiteľskom úvere týkajúce sa povolených prečerpaní.“ Podľa vyjadrenia žalobcu, ktoré žalovaný nespochybnil, došlo dňa 21. 01. 2015 k navýšeniu limitu povoleného prečerpania na sumu 400,- Eur. Výzvou zo dňa 29. 04. 2016 žalobca upozornil žalovaného na neplnenie podmienok zmluvy a vyzval ho na splatenie debetného zostatku s tým, že v opačnom prípade bude účet žalovaného zrušený. Dlžná suma predstavovala 431,80 Eur + poplatok za výzvu 30,- Eur.

6. Z predloženej špecifikácie a výpisu z účtu žalovaného vyplýva, že debetné operácie na bankovom účte žalovaného predstavujú spolu sumu 10 197,34 Eur, z toho žalovaný reálne čerpal výbermi v hotovosti, platbami kartou, prevodmi na iný účet, splátkami úveru a ďalšími platbami sumu 8 814,28 Eur. Zvyšok predstavujú úroky, poplatky a daň. Kreditné operácie (vklady, úroky, odmeny, atď.) spolu predstavovali sumu 9 458,55 Eur. Žalovaný poslednýkrát disponoval účtom v mesiaci január 2016, od februára 2016 boli na ťarchu účtu účtované už len poplatky a úroky. Dňa 26. 07. 2017 došlo k uzatvoreniu účtu a prevedeniu dlhu žalovaného v sume 738,79 Eur na vnútorný pohľadávkový účet žalobcu.

7. Súd prvej inštancie na základe takto vykonaného dokazovania mal za to, že žalobca uzatvoril so žalovaným zmluvu o bežnom účte podľa § 708 ods. 1 a nasl. Obchodného zákonníka, ku ktorému bola zriadená možnosť, že banka (žalobca) vykoná do určitej sumy príkazy na platby, či výbery aj keď majiteľ účtu (žalovaný) na to nemá na účte potrebné peňažné prostriedky. Súd prvej inštancie mal za to, že všetky tri zmluvy (zmluva o bežnom účte a obe zmluvy o povolenom prečerpaní) sú zmluvami spotrebiteľskými v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka v platnom znení (ďalej aj „O. z.“) a zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmlúv o povolenom prečerpaní (ďalej aj „zákon č. 129/2010 Z.z.“ alebo „zákon o spotrebiteľských úveroch“), keď žalobca mal pri uzatváraní aj plnení zmlúv postavenie veriteľa, pretože konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a na strane dlžníka vystupoval spotrebiteľ - fyzická osoba, pričom v konaní nebolo preukázané, že by zmluvy uzatváral za účelom výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania. Všetky zmluvy boli pripravené na formulári (vrátane znenia všeobecných obchodných podmienok), ktorý vopred zo strany žalobcu bol pripravený bez možnosti žalovaného meniť obsah a text uvedenej zmluvy. Súd preto posudzoval právny vzťah medzi účastníkmi ako spotrebiteľský a aplikoval naň nielen ustanovenia § 708 a nasl. Obchodného zákonníka v platnom znení, ale aj právne predpisy upravujúce spotrebiteľské zmluvy, a to O. z. a zákon č. 129/2010 Z. z.

8. Nakoľko žalobca si uplatňoval nárok na zaplatenie žalovanej sumy titulom nepovoleného prečerpania na účte žalovaného, ktoré malo vzniknúť v dôsledku porušenia zmluvy o povolenom prečerpaní, súd prvej inštancie najskôr posudzoval uzatvorené zmluvy o povolenom prečerpaní z pohľadu, či tieto spĺňajú zákonom predpísané náležitosti v zmysle § 10 zákona č. 129/2010 Z. z. vzťahujúceho sa práve na spotrebiteľský úver formou povoleného prečerpania a zistil, že tieto neobsahujú údaj o výške poplatkov spojených so spotrebiteľským úverom od uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienky, za akých sa tieto poplatky môžu meniť (§ 10 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z.), keď zmluvy v tomto smere len odkazovali na všeobecné obchodné podmienky, resp. na sadzobník poplatkov, ktoré však súd prvej inštancie nepovažoval za platné zmluvné dojednania, keď spotrebiteľ nemal možnosť nijakým spôsobom ovplyvniť obsah týchto dokumentov, vyjadriť sa k nim, príp. meniť výšku uvedených poplatkov a úrokov. Súd prvej inštancie konštatoval, že tieto dokumenty nie sú žalovaným ani podpísané, a teda v konaní nebolo preukázané, že v čase uzatvorenia zmlúv boli žalovanému skutočne tieto dokumenty predložené a žalobca žalovaného s ich obsahom oboznámil. Zákonu síce žiadnym spôsobom neodporuje, ak zmluva pozostáva z viacerých dokumentov (ako konštatoval Súdny dvor Európskej únie v rozsudku sp.zn. C-42/15, Home Credit Slovakia proti Y. H.), zároveň však súd prvej inštancie zdôraznil, že spotrebiteľ musí byť s obsahom týchto dokumentov oboznámený. Aj keď sa výška poplatkov v priebehu zmluvného vzťahu menila, žalobcovi nič nebránilo, aby informáciu o výške poplatkov súvisiacich s poskytnutým povoleným prečerpaním aktuálnych v čase podpisu tej-ktorej zmluvy do zmluvy aj priamo uviedol, pretože táto mu musela byť známa. Povinnosť uviesť výšku poplatkov spojených so spotrebiteľským úverom nebola podľa súdu prvej inštancie splnená ani predložením formuláru „Európske informácie o spotrebiteľskom úvere týkajúce sa povolených prečerpaní,“ ktorý mal žalovaný prevziať pred uzatvorením zmluvy. Tento formulár opäť nie je žalovaným podpísaný, pričom obsahuje výšku poplatkov vyjadrenú len percentuálne a je zrejmé, že sa jedná o všeobecnú informáciu, ktorá nereflektuje konkrétnu zmluvu o povolenom prečerpaní. Do nepodpísaného dokumentu nemôže byť zahrnuté také zmluvné dojednanie, pri ktorom zákon výslovne vyžaduje písomnú formu (napríklad § 9 ods. 1 v spojení s § 10 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.). Podmienkou platnosti písomného právneho úkonu je totiž podpis konajúcej osoby, inak nemôže vyvolať zamýšľané právne následky. Navyše uvedený formulár bol predložený len k zmluve uzatvorenej dňa 19. 09. 2012. V nadväznosti na uvedené tak súd prvej inštancie konštatoval, že spotrebiteľský úver poskytnutý žalovanému na základe zmlúv o povolenom prečerpaní je potrebné s poukazom na citované zákonné ustanovenia považovať za bezúročný a bez poplatkov a žalobca tak nemal nárok požadovať (ani si započítavať) od žalovaného akékoľvek úroky a poplatky.

9. Napokon súd prvej inštancie poukázal na to, žalovaný poslednýkrát disponoval účtom v januári 2016 s tým, že k zrušeniu účtu došlo až 26. 07. 2017, teda po viac ako roku a pol. Za celý ten čas na účte nabiehali iba úroky a poplatky (kým ku dňu 29. 01. 2016 bol stav debetného zostatku na účte 378,29 Eur, ku dňu 30. 06. 2017 to bolo už 724,71 Eur). Takéto konanie súd prvej inštancie vyhodnotil ako rozporné s dobrými mravmi, keď žalobca mal možnosť zrušiť účet hneď, resp. v krátkom čase po nezaplatení nepovoleného debetného zostatku a nie až po takom dlhom období, keď umelo zvyšoval dlžnú sumu iba o poplatky a úroky.

10. Súd prvej inštancie v nadväznosti na vyššie uvedené uzavrel, že žalobca má nárok len na vrátenie peňažných prostriedkov, ktoré žalovanému skutočne poskytol (ktoré čerpal z účtu). Keďže vykonaným dokazovaním bolo zistené, že žalovaný skutočne čerpal finančné prostriedky v celkovej výške 8 814,28 Eur a na účet bola v jeho prospech poukázaná celková suma 9 458,55 Eur, žalovaný preplatil čerpanú čiastku o sumu 644,27 Eur. Vzhľadom na uvedené potom na účte žalovaného nemohlo dôjsť k nepovolenému prečerpaniu, a preto súd prvej inštancie žalobu žalobcu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.

11. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“), nakoľko žalovaný mal v dôsledku zamietnutia žaloby plný úspech v spore. Avšak vzhľadom na jeho pasivitu v spore, keď sa k žalobe ani nevyjadril, mu žiadne trovy konania nevznikli, preto mu súd prvej inštancie riadiac sa princípom procesnej ekonomie podľa článku 17 základných princípov C. s. p. náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal.

12. Proti I. výroku rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Rozhodnutie súdu prvej inštancie označil za nesprávne z dôvodov uvedených v § 365 ods.

1 písm. f) a h) C. s. p., t. j., že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca podal odvolanie aj proti II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania. Žalobca v odvolaní poukázal na to, že súd prvej inštancie opomenul pri právnom hodnotení sporu ustanovenie § 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z., ktoré hovorí, že prekročením je automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom veriteľ umožňuje spotrebiteľovi disponovať peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na platobnom účte spotrebiteľa alebo nad rámec dohodnutého povoleného prečerpania. Ustanovenie všeobecných obchodných podmienok žalobcu o dojednanom úroku takmer doslovne kopíruje túto zákonnú úpravu. Úrok z prekročenej čiastky po dobu nepovoleného prečerpania je odplatom, ktorú klient platí banke za čerpanie prostriedkov poskytnutých bankou nad rámec zostatku na účte klienta. S oprávnením banky požadovať úroky za prečerpanie účtu počíta ako Obchodný zákonník, tak aj § 18 zákona č. 129/2010 Z. z. Žalobca poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-42/15 zo dňa 09. 11. 2016, v zmysle ktorého sa má článok 10 ods. 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES vykladať tak, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jeden dokument. Náležitosti zmluvy o úvere nemusia byť nevyhnutne v samotnom texte zmluvy, ale časť z nich môže byť obsiahnutá aj v obchodných podmienkach, všeobecných obchodných podmienkach alebo sadzobníku, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy a sú súčasťou zmluvy, aj keď ich klient nepodpísal. Zmluva o bežnom účte pre prípad prekročenia nemusí ako obligatórnu náležitosť obsahovať údaj o výške úroku, či poplatku, tak ako uvádza súd prvej inštancie. Podľa § 18 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z. z. postačuje, aby veriteľ informoval spotrebiteľa o úrokovej sadzbe a poplatkoch na trvanlivom médiu. Všeobecné obchodné podmienky i výška sadzieb je zverejnená žalobcom na jeho web stránke a na každom jeho obchodnom mieste. Žalovaný bol informovaný o prekročení na účte výpismi z účtu. Navyše nedodržanie povinnosti podľa § 18 zákona č. 129/2010 Z. z. nie je sankcionované bezúročnosťou prekročenia. Napokon žalobca poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Co/4/2018 - 54 zo dňa 27. 03. 2018, podľa ktorého v dôsledku toho, že sa majiteľ dostal prečerpaním finančných prostriedkov na jeho osobnom účte do stavu mínusu, patria banke z takto poskytnutých peňažných prostriedkov žalovanému úroky dohodnuté zmluvne vo VOP, a to v bode 3.8 VOP a 3.12 s odkazom na bod 8.8 VOP s tým, že úrok z prekročenej čiastky po dobu nepovoleného prečerpania je odplatom, ktorú klient platí banke za čerpanie prostriedkov ňou poskytnutých nad rámec zostatku na jeho účte. Nepovolené prečerpanie je podstatným porušením zmluvy o bežnom účte, ktoré má za následok nielen právo banky požadovať úroky za prečerpanie účtu, s ktorou povinnosťou počíta aj zákon o spotrebiteľských úveroch v § 18 ods. 1.

13. Žalobca preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že vyhovie žalobe v plnom rozsahu a zaviazá žalovaného na úhradu žalovaného nároku do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

14. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

15. Krajský súd ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalobcu podľa § 34 C. s. p. preskúmal vec len v rozsahu odvolania podľa § 379 C. s. p., z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C. s. p. a mimo nich v rozsahu väd tákajúcich sa procesných podmienok podľa § 380 ods. 2 C. s. p., ktoré vady nezistil, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C. s. p. z dôvodu, že pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a prejednanie veci na odvolacom pojednávaní nevyžadoval dôležitý verejný záujem a dospel k názoru, že I. výrok rozsudku súdu prvej inštancie je vecne správny a je potrebné ho podľa § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdiť. Reagujúc na odvolacie dôvody žalobcu odvolací súd udáva, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil.

16. Odvolací súd má za to, že zmluvy neobsahujú údaj o úrokovej sadzbe nepovoleného prečerpania. Odvolací súd za nestotožňuje s názorom vysloveným v uznesení Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Co/4/2018 - 54 zo dňa 27. 03. 2018, podľa ktorého postačuje dojednať úrokovú sadzbu, ktorou sa úročí nepovolené prečerpanie, resp. prekročenie, vo všeobecných obchodných podmienkach. Odvolací súd konštatuje, že úlohou všeobecných obchodných, resp. zmluvných podmienok v prípade spotrebiteľských zmlúv je spresniť a rozvinúť niektoré ustanovenia zmluvy, prípadne upraviť určité technické náležitosti. Tento názor opiera o nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I.ÚS 3512/11 zo dňa 11. 11. 2013, v ktorom sa uvádza: „Je treba zdôrazniť, že obchodní podmienky ve

spotřebitelských smlouvách na rozdíl třeba od obchodních smluv mají sloužit především k tomu, aby nebylo nezbytné do každé smlouvy přepisovat ujednání technického a vysvětlujícího charakteru. Naopak nesmějí sloužit k tomu, aby do nich v často nepřehledné, složitě formulované a malým písmem psané formě skryl dodavatel ujednání, která jsou pro spotřebitele nevýhodná a o kterých předpokládá, že pozornosti spotřebitele nejspíše uniknou (například rozhodčí doložka nebo ujednání o smluvní pokutě). Pokud tak i přesto dodavatel učiní, nepočíná si v právním vztahu poctivě a takovému jednání nelze přiznat právní ochranu.“ Ústavní soud ČR v citovanom rozhodnutí uviedol aj to, že v spotřebitelských zmluvách je možné všeobecné obchodné podmienky uplatniť v zákonných limitoch, medzi ktoré patrí, že nesmú (pod hrozbou absolútnej neplatnosti podľa ustanovení O. z.) obsahovať dojednania, ktoré sú v rozpore s požiadavkou dobrej viery a znamenajú k ujme spotrebiteľa značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Uvedenie podstatnej náležitosti zmluvy, akou je výška úroku z úveru vo všeobecných obchodných podmienkach, ktorých obsah spotrebiteľ nemohol ovplyvniť a pripravil ich výlučne veriteľ, takúto nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán vyvoláva. Preto podľa odvolacieho súdu nie je pre právne posúdenie tejto veci rozhodujúce, či bolo v konaní preukázané, že žalovaný mal možnosť sa so všeobecnými obchodnými podmienkami a sadzbami úrokových produktov uvedenými v sadzobníku v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o bežnom účte oboznámiť, resp. že sa s nimi naozaj oboznámil.

17. Odvolací súd navyše dodáva, že žalobca nárok na úrok 28 % ročne z dlžnej sumy odvodzuje z čl. 3 bodu 3.12 všeobecných zmluvných podmienok účinných od 01.08.2017, pričom uvedená zmluvná podmienka s rovnakým obsahom už bola rozsudkom Okresného súdu Košice II č. k. 36C 117/2013-55 zo dňa 29. 11. 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co 91/2014 zo dňa 24. 03. 2015 vyhlásená za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti. Vzhľadom k tomu bolo povinnosťou žalobcu zdržať sa ďalšieho uplatňovania tejto neprijateľnej zmluvnej podmienky a rovnako aj uplatňovania nárokov z nej vychádzajúcich.

18. Podporne odvolací súd uvádza, že pokiaľ žalobca argumentoval v odvolaní tým, že aj nepovolené prečerpanie prostriedkov na účte je svojím charakterom úverom, a preto má nárok na úrok, možno s tým súhlasiť do tej miery, ak ide o nepovolené prečerpanie, resp. prekročenie v zmysle, v akom ho definuje zákon č. 129/2010 Z.z. Podľa § 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. na účely tohto zákona sa rozumie prekročením automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom veriteľ umožňuje spotrebiteľovi disponovať peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na platobnom účte spotrebiteľa alebo nad rámec dohodnutého povoleného prečerpania. Z citovaného ustanovenia vyplýva možnosť majiteľa účtu nakladať s peňažnými prostriedkami nad rámec vlastných prostriedkov (napr. daním príkazu banke na platbu) ako podstatný znak nepovoleného prečerpania, resp. prekročenia. Z vykonaného dokazovania (výpisov z účtu) vyplýva, že žalovaná suma pozostáva aj z poplatkov za platobné služby ako je vedenie účtu, na ktoré má žalobca ako banka napr. v zmysle § 33 ods. 4 zákona o platobných službách právo. Banka si teda na ťarchu účtu účtovala poplatky za platobné služby (vedenie účtu) a úroky. Pri účtovaní poplatku za platobnú službu zo strany banky však majiteľ účtu nemá možnosť s ním disponovať, nejedná sa o situáciu, kedy napr. banka realizuje príkaz klienta na platbu tretiemu subjektu nad rámec prostriedkov na účte z dôvodu takejto dohody bez stanovenia limitu, resp. z dôvodu vykonania opravy pri chybnom zúčtovaní transakcií na účte, na ktoré sa príde dodatočne (javí sa, že klient má dostatok prostriedkov na účte, ale dodatočne sa ukáže, že tomu tak nebolo). Ak teda banka účtuje na ťarchu účtu klienta poplatky za poskytnuté služby v súlade so zákonom nad rámec jeho vlastných prostriedkov, má právo žiadať od klienta - majiteľa účtu zaplatenie týchto poplatkov, nejedná sa však o nepovolené prečerpanie v zmysle bodu 3.12 všeobecných obchodných podmienok žalobcu, resp. o prekročenie v zmysle § 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z., nejde teda o úver a preto banka nemôže žiadať úrok z týchto poplatkov. Banka sa totiž svojou požiadavkou na úroky z poplatkov za platobné služby akoby stavia do pozície dvojnásobného veriteľa - jednak veriteľa zo zmluvy o bežnom účte, ktorý má nárok na poplatok za platobnú službu (napr. vedenie účtu) a jednak veriteľa zo zmluvy o úvere, ktorý kvázi sám sebe poplatok za platobnú službu za majiteľa účtu zaplatí, čím kvázi úveruje majiteľa účtu ako spotrebiteľa, pričom takúto konštrukciu považuje odvolací súd za rozpornú s § 54 ods. 1 O. z. Osoba veriteľa zo zmluvy o úvere by mala byť v týchto prípadoch osobou odlišnou od osoby veriteľa poskytujúceho službu a účtujúceho si za túto službu poplatok na základe zmluvy o bežnom účte. Dlžník - majiteľ účtu - spotrebiteľ si totiž nemôže platne vziať úver na zaplatenie poplatku za služby, ktorú mu poskytla banka od tej istej banky, pretože vo vzťahu k nej by sa dostal do horšieho zmluvného postavenia ako predtým, keď jej bol povinný zaplatiť len cenu služby a nie aj úrok. Prípadná dohoda toto umožňujúca ako súčasť zmluvy o

bežnom účte by v prípade spotrebiteľa bola teda podľa názoru odvolacieho súdu neplatná v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

19. Napokon odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že zatvorenie účtu žalovaného po viac ako roku a pol po jeho poslednej dispozícii s účtom (zadaní príkazu na úhradu) a navyšovanie debetného zostatku o poplatky a úroky za celé toto obdobie nie je výkonom práva v súlade s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka v platnom znení, a preto nepožíva právnu ochranu.

20. Preto súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, keď vyslovil (hoc aj z iných dôvodov) záver, že žalobca nemá v tomto prípade voči žalovanému právo na úhradu nepovoleného prečerpania prostriedkov na účte.

21. Súd prvej inštancie rozhodol v rozsudku o nároku strán sporu na náhradu trov prvoinštančného konania podľa pomeru ich úspechu vo veci (§ 255 C. s. p. v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p.) taktiež vecne správne, pretože hoci bol v konaní plne úspešný žalovaný a žalobca by mu mal nahradiť trovy konania, z obsahu spisu vyplynulo, že žalovanému žiadne trovy konania nevznikli, a preto správne súd prvej inštancie nepriznal žalovanému náhradu trov prvoinštančného konania.

22. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku by žalobcovi bola vznikla povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania z dôvodu plného úspechu žalovaného v odvolacom konaní. Nárok na náhradu trov odvolacieho konania však žalovanému odvolací súd nepriznal taktiež z dôvodu, že mu preukázateľne ani v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, zo spisu žiadne jeho trovy v odvolacom konaní nevyplývajú (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/544/2015 zo dňa 26. 10. 2016).

23. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.);

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s p.)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).